

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance, JUDr. Jana Passera, JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **P. B.**, zastoupený JUDr. Milanem Hulíkem, advokátem se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2007, čj. OAM-1-304/VL-10-K03-2007, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 10. 2008, čj. 29 Az 82/2007 – 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 11. 2007, čj. OAM-1-304/VL-10-K03-2007, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále též „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 30. 10. 2008, čj. 29 Az 82/2007 - 23, zamítl zejména pro nevěrohodnost případu žadatele.

Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, ve které uplatnil stížní důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Dle stěžovatele je tvrzení, které uvedl ve své žalobě a o jehož relevanci je přesvědčen, pronásledováním jeho osoby podřaditelné pod důvody vymezené § 12 zákona o azylu a Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Každé pronásledování nebo jiná obdobná jednání působící psychický nátlak, pokud jsou spjata

s opatřeními zasahujícími do občanských a politických práv jednotlivce a pokud jsou trpěny v zemi původu správními orgány, je vždy třeba považovat za ohrožení života nebo svobody. Krajský soud ve svém rozsudku připustil, že v zemi původu stěžovatele dochází k porušování lidských práv, není ani vyloučen výskyt nábožensky motivovaných útoků. Ačkoliv jsou zmiňované útoky ze strany státu trestány, stát není schopen zajistit ochranu před útoky soukromých osob. Správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu, zejména ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. Během správního a potažmo ani soudního řízení nebyla zpochybněna stěžovatelova tvrzení o jeho možném pronásledování. Správní orgán pochybil, jelikož chybně vyhodnotil důvody, které stěžovatel uváděl na podporu své žádosti o azyl ve smyslu § 12 zákona o azylu. Stěžovatel je přesvědčen, že si pravdivost jeho tvrzení mohl správní orgán ověřit. Současně navrhl, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Žalovaný popřel oprávněnost kasační stížnosti, a proto navrhl její zamítnutí. Stěžovatel měl pro legalizaci pobytu na území České republiky efektivněji využít institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je přijatelná ve smyslu § 104 a s. ř. s., neboť je nutno posoudit, zda právě v této věci se rozhodnutí správního orgánu opírá o relevantní právní závěry. Poté posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a odst. 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že není důvodná.

Nejvyšší správní soud ze správního a soudního spisu zjistil, že stěžovatel přiletěl do České republiky dne 27. 3. 2007, za pomoci převaděče, na indický pozměněný pas bez víza. Dne 30. 3. 2007 byl kontrolován policisty Oddělení cizinecké policie ve Vyšních Lhotách, kam se dostavil s úmyslem požádat o udělení mezinárodní ochrany. Tuto žádost podal 1. 4. 2007. Rozhodnutím ze dne 29. 5. 2007, čj. SCPP-315-10/OV-XII-2007, bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění na dobu 1 roku. O možnosti udělení mezinárodní ochrany se dozvěděl náhodou od převaděče v Indii. Bangladéš opustil po problémech, která nastaly v souvislosti s buddhistickými protesty po zavraždění lámy muslimy dne 21. 4. 2002. Stěžovatel se jako člen Buddhistické organizace Bangladéše podílel na organizování těchto protestů. Ze strany muslimského obyvatelstva mu bylo dlouhodobě vyhrožováno a jeho problémy vyústily ve fyzické napadení.

Stěžovatel brojí proti rozsudku krajského soudu v celém jeho rozsahu. Jeho ve značné míře obecně formulované námitky směřují toliko do neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud se proto zabýval především tím, zda se krajský soud dostatečně vypořádal s tvrzeným pronásledováním stěžovatele v zemi jeho původu. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatel během obou konaných pohovorů popřel, že by byl členem nějaké politické

strany či sdružení nebo, že by se jinak politicky angažoval, a proto nebylo třeba se dále zabývat možností udělení azylu podle § 12 odst. a) zákona o azylu. Co se týče azylově relevantních důvodů vymezených odstavcem b) citovaného ustanovení, stěžovatel tvrdil problémy nastalé v souvislosti s protimuslimskými protesty, na kterých se měl podílet coby spoluorganizátor. Konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. rozhodnutí ze dne 21. 12. 2005, čj. 6 Azs 235/2004 - 57 nebo rozhodnutí ze dne 18. 01. 2006, čj. 6 Azs 386/2004 - 40, dostupné na www.nssoud.cz) potvrzuje, že není povinností žadatele o mezinárodní ochranu, aby pronásledování prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí, která je často jedinou možností, jak prokázat problémy v zemi původu. V takovýchto případech je pak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují. Významným měřítkem jeho věrohodnosti je skutečnost, že stěžovatelova tvrzení jsou neměnná a nerozporná v průběhu celého správního řízení, tedy že uvádí ty samé skutečnosti jak ve vlastnoručně psaném prohlášení, tak i v průběhu pohovoru (či pohovorů). Není-li tomu tak, je pak pochopitelné, že správní orgán ke stěžovateli přistupuje, minimálně, s určitou mírou pochybností.

Některé nesrovnalosti ve výpovědích stěžovatele, např. ohledně doby opuštění vlasti a příjezdu či cesty do České republiky mohla zapříčinit (časová) dezorientace stěžovatele, a proto nejsou pro posouzení věrohodnosti jeho příběhu příliš vypovídající či podstatné. Další nesrovnalosti však již správní orgán přehlédnout nemohl. Žalovaný a následně i krajský soud se ve svých rozhodnutích podrobně zabývaly rozpornými tvrzeními stěžovatele. Stěžovatel sice přesně určil den zavraždění lámy a popsal následné protesty, což jsou skutečnosti v jeho vlasti známé a například z médií snadno dostupné, avšak nedokázal přesvědčivě a uceleně uvést skutečnosti vztahující se pouze ke své osobě a ke svým problémům, kvůli kterým žádá o mezinárodní ochranu. Stěžovatel kupříkladu během obou pohovorů rozdílně uváděl rok, ve kterém nastaly jeho problémy s muslimskými obyvateli a dobu, po kterou tyto potíže trvaly. Lišily se jeho odpovědi k okolnostem napadení, jelikož jinak uváděl počet a věk útočníků a také počet svých přátel, kteří ho v den napadení doprovázeli. Odlišně dále uváděl informace, zda vůbec a kolikrát své fyzické napadání a jemu předcházející výhrůžky oznámil policejním orgánům. Pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu je jedním z rozhodných faktorů to, zda stěžovatel hledal oporu u státních orgánů. Jak se již vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozhodnutí ze dne 31. 7. 2008, čj. 7 Azs 43/2008 - 47, www.nssoud.cz, „*tvrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob a případně i z jejich násilného jednání, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení „pronásledování“, a tedy ani azylový důvod.*“ Z pohovoru i dostupných informací vyplynulo, že smrt lámy byla šetřena a dopadnutí útočníci byli potrestáni, tudíž stát podnikl kroky k potrestání viníků z řad muslimské většiny. Stěžovatel si protiřečil nejenom při prvním a doplňujícím pohovoru, ale taktéž odpovídal rozporuplně i v rámci jednotlivých otázek během doplňujícího pohovoru. Přitom jednou z podmínek udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu je to, aby problémy, které žadatel ve vlasti má, dosahovaly takového charakteru, intenzity a opakovanosti, aby v případě návratu do země původu mohl pociťovat odůvodněný strach

z pronásledování, tj. aby je pociťoval palčivě a byly pro něj tíživé. Pokud by stěžovatelovy potíže splňovaly uvedené požadavky, nemohl by si v tolika podstatných skutečnostech protiřečit či si na ně podrobněji nevzpomínat.

Nad rámec shora uvedeného Nejvyšší správní soud považuje za vhodné se vyjádřit k odkazu žalovaného na rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 13. 1. 2005, čj. 3 Azs 119/2004 - 50, dle kterého *„požádá-li cizí státní příslušník o azyl až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.“* Právní závěry vyslovené v tomto rozhodnutí není možné na souzený případ aplikovat. Pojem „poměrně dlouhá doba“ je pojmem neurčitým, a proto je k němu nutno přistupovat tak, aby jeho interpretací nebyl vytvářen neodůvodněný nepoměr mezi osobami, které se na našem území zdržují nelegálně několik měsíců či dokonce let, a to převážně z ekonomických (pracovních) důvodů a těmi, které se na našem území nachází v řádu dnů, zvláště pak tehdy, směřovaly-li jejich kroky k podání žádosti o mezinárodní ochranu. Tomu se tak bezpochyby stalo i v posuzované věci, jelikož stěžovatel podal žádost čtvrtý den po příjezdu do země. Cílem jeho konání bylo s největší pravděpodobností právě podání žádosti o mezinárodní ochranu, což potvrzuje skutečnost, že stěžovatel byl cizineckou policií zadržen ve Vyšních Lhotách, tedy v místě, kde se nachází přijímací středisko žalovaného.

Správní orgán shromáždil pro posouzení stěžovatelovy žádosti potřebné množství informací, a to jak ze svých zdrojů, tak i ze zdrojů zahraničních. Z nich pak mohl posoudit okolnosti vztahující se k protimuslimským protestům a zavražděním lámy, nemohl jimi však ověřit pravdivost stěžovatelova příběhu. Nosným prvkem pro posouzení jeho žádosti proto zůstala jeho tvrzení v průběhu správního řízení. Stěžovatel však neprokázal, že byl ve své vlasti vystaven pronásledování z důvodů pro řízení o mezinárodní ochraně významných. Lze souhlasit s žalovaným, že stěžovatelova žádost byla odůvodněna více snahou o legalizaci pobytu, než strachem před pronásledováním. Krajský soud se vypořádal jednak se všemi předestřenými otázkami a jednak přezkoumal komplexně celé rozhodnutí žalovaného. Oprávněně pak mohl správnímu orgánu přisvědčit, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit žádnému ze stížních bodů, a tudíž kasační stížnosti nelze vyhovět.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, jelikož se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. přednostně a zároveň by to bylo nadbytečné, jelikož samotné podání kasační stížnosti má podle ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu odkladný účinek.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť neměl ve věci úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 6. března 2009

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu